

[UNESCO je již 75 let partnerem IFLA \[1\]](#)

Autor:

- [JANSOVÁ, Linda](#) [2]

Číslo:

- [2022, ročník 31, číslo 2](#) [3]

Rubrika:

- [Ze zahraničních knihovnických spolků](#) [4]

Klíčová slova:

- [IFLA](#) [5], [UNESCO](#) [6]

Odborná sekce:

- [Komise pro zahraniční styky](#) [7]

[Mezinárodní federace knihovnických sdružení a institucí](#) [8] (International Federation of Library Associations and Institutions, IFLA), jejímž dlouholetým členem je i SKIP, v letošním roce slaví 75. výročí zahájení spolupráce s [UNESCO](#) [9] (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, Organizace OSN pro vzdělání, vědu a kulturu).

Připomeňme, že smyslem UNESCO, které bylo [založeno již v roce 1945](#) [10], je prostřednictvím mezinárodní spolupráce ve vzdělávání, vědě a kultuře [podporovat světový mír a bezpečnost](#) [11].

Dohoda o spolupráci mezi UNESCO a IFLA byla podepsána hned na prvním jednání rady IFLA po druhé světové válce, jež proběhlo v norském Oslu ve dnech 20. až 22. května 1947.

Podpisem dohody byla IFLA (ta mimochodem vznikla již v [roce 1927](#) [12]) v podstatě oficiálně uznána jako organizace zaštiťující knihovny z celého světa.

Hlavní oblasti spolupráce IFLA a UNESCO

IFLA a UNESCO se vzájemně účastní svých konferencí, např. v roce 2021 proběhla 41. Generální konference (General Conference) UNESCO, o jejímž průběhu byla zveřejněna i [zpráva na webu IFLA](#) [13]. Na konferenci byla zdůrazněna role IFLA jako klíčového partnera pro nadcházející aktivity UNESCO v oblasti kultury, komunikace a informací.

UNESCO s IFLA rovněž konzultuje odborné záležitosti a poskytuje IFLA finanční podporu pro vydávání publikací a zpráv a také realizaci projektů a metodickou podporu směřující k vylepšování pracovních procesů a postupů.

Konkrétní příklady spolupráce

Již v roce 1949 bylo zveřejněno [první vydání Manifestu UNESCO o veřejných knihovnách](#) [14] (UNESCO Public Library Manifesto). Ten byl aktualizován v [roce 1994](#) [15] (viz též [český překlad](#) [16])

a nejnověji [letos](#) [17] (viz též [český překlad](#) [18] i [samostatný článek v tomto čísle](#) [19]). Významným počinem se stal i [Manifest UNESCO a IFLA o školních knihovnách](#) [20] (UNESCO/IFLA School Library Manifesto) z roku 1999 (viz též [český překlad](#) [21]).

Z roku 2009 pochází [Manifest IFLA a UNESCO o multikulturní knihovně](#) [22] (IFLA/UNESCO Multicultural Library Manifesto; viz též [český překlad](#) [23]). O dva roky později byl schválen [Manifest IFLA a UNESCO pro digitální knihovny](#) [24] (IFLA/UNESCO Manifesto for Digital Libraries); i ten je k dispozici v [českém překladu](#) [25]. V roce 2021 se IFLA podílela na návrhu [Doporučení UNESCO pro otevřenou vědu](#) [26] (UNESCO Open Science Recommendation).

UNESCO také finančně podporovalo klíčové programy IFLA, mj. [program univerzální bibliografické kontroly \(registrace\)](#) [27] (Universal Bibliographic Control), který fungoval v letech 1974 až 2003.

IFLA se také velmi angažovala při vzniku programu [Paměť světa](#) [28] (Memory of the World) v roce 1992 (letos tedy uplynulo třicet let od jeho vzniku) a v roce 1996 se stala jedním ze zakladatelů Mezinárodního výboru Modrého štítu (International Committee of the Blue Shield, dnes [Mezinárodní Modrý štít](#) [29], tj. Blue Shield International).

Výzva k výraznějšímu zapojení knihovníků i na národní úrovni

Peter Lor, který v letech 2005 až 2008 zastával funkci generálního tajemníka IFLA, už v roce 2012 navrhoval, že v každé národní komisi UNESCO by měl být zastoupen alespoň jeden knihovník. V [České komisi pro UNESCO](#) [30] je aktuálně zastoupena řada institucí, s nimiž čeští knihovníci (mj. konkrétně SKIP) aktivně spolupracují (např. Ministerstvo kultury, Asociace muzeí a galerií ČR, Národní informační a poradenské středisko pro kulturu či Český komitét Modrého štítu), nicméně přímo knihovníky mezi členy komise nenajdeme.

IFLA rovněž doporučuje, aby se knihovníci zapojili do přípravy [periodických zpráv vztahujících se k rozmanitosti kulturních projevů](#) [31] (ty jsou předkládány jednou za čtyři roky). Nejnovější zpráva za ČR z roku 2022 je zpřístupněna na [webu UNESCO](#) [32]. Za ČR [zprávu připravuje Ministerstvo kultury](#) [33] (další podrobnosti o spolupráci Ministerstva kultury s UNESCO jsou k dispozici na [samostatné stránce, na níž jsou shrnuty i relevantní aktivity knihoven](#) [34]).

Je tedy jen na nás, jak s oběma výzvami k většímu zapojení knihovníků do spolupráce s UNESCO na národní úrovni naložíme.

Jako hlavní podklad pro text posloužil příspěvek [UNESCO and IFLA: Celebrating 75 Years of Partnership](#) [35] zveřejněný 19. května 2022 na webu IFLA, v němž také zájemci najdou další podrobnosti k tématu.

URL zdroje: <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2022-rocnik-31-cislo-2/unesco-je-jiz-75-let-partnerem-ifla>

Odkazy

- [1] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2022-rocnik-31-cislo-2/unesco-je-jiz-75-let-partnerem-ifla>
- [2] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/autori/janova-linda>
- [3] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2022-rocnik-31-cislo-2>
- [4] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/rubriky/ze-zahranicnich-knihovnickych-spolku>
- [5] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/ifla>
- [6] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/unesco>
- [7] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/odborne-sekce/komise-pro-zahranicni-styky>
- [8] <https://www.ifla.org/>

- [9] <https://www.unesco.org/en>
- [10] <https://www.unesco.org/en/legal-affairs/constitution>
- [11] <https://www.unesco.org/en/vision>
- [12] <https://www.ifla.org/history/>
- [13] <https://www.ifla.org/news/the-unesco-general-conference-recognising-libraries-as-partners-in-culture-education-and-access-to-information/>
- [14] <https://cdn.ifla.org/wp-content/uploads/2019/05/assets/public-libraries/documents/unesco-public-library-manifesto-1949.pdf>
- [15] <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000112122?18=null&queryId=1d0dc765-ae43-418c-9ea9-d596a627e37b>
- [16] <https://repository.ifla.org/handle/123456789/176>
- [17] <https://repository.ifla.org/handle/123456789/2006>
- [18] https://ipk.nkp.cz/legislativa/mezinarodni-doporuceni/Manifest_UNESCO.htm
- [19] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2022-rocnik-31-cislo-2/nove-zneni-manifestu-ifla-unesco-o-verejnych>
- [20] <https://www.ifla.org/publications/ifla-unesco-school-library-manifesto-1999/>
- [21] https://ipk.nkp.cz/legislativa/mezinarodni-doporuceni/Manifest_sk.htm
- [22] <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000184302>
- [23] https://ipk.nkp.cz/docs/manifest_knihovny_CZ.pdf
- [24] <https://repository.ifla.org/handle/123456789/731>
- [25] https://ipk.nkp.cz/legislativa/mezinarodni-doporuceni/Manifest_IFLA_pro_digitalni.htm
- [26] <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000379949.locale=en>
- [27] https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000003095&local_base=KTD
- [28] <https://en.unesco.org/programme/mow>
- [29] <https://theblueshield.org/>
- [30] https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/cr_v_mezinarodnich_organizacich/unesco/ceska_komise_pro_unesco/slozeni_ceske_komise_pro_unesco_1.html
- [31] <https://en.unesco.org/creativity/governance/periodic-reports>
- [32] <https://en.unesco.org/creativity/governance/periodic-reports/submission/10335>
- [33] <https://www.mkcr.cz/rozmanitost-kulturnich-projevu-a-dokumenty-tykajici-se-umeni-a-umelcu-1389.html>
- [34] <https://www.mkcr.cz/spoluprace-ministerstva-kultury-s-unesco-750.html>
- [35] <https://www.ifla.org/news/unesco-and-ifla-celebrating-75-years-of-partnership/>